

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding Jeugdzorg
deeltijd

Hogeschool Leiden

**De kracht van
kennis.**

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding Jeugdzorg
deeltijd

Hogeschool Leiden

CROHO nr. 40019

Hobéon Certificering
4 december 2013

Auditteam

drs. G.J. Stoltenborg
dr. R. Roose
dr. M. Noordegraaf
J. Kuiken

Secretaris

drs. H. M. Weijs

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	19
6.	AANBEVELINGEN	21
BIJLAGE I	Scoretabel	23
BIJLAGE II	Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	25
BIJLAGE III	Schematisch overzicht opleidingsprogramma	27
BIJLAGE IV	Programma, werkwijze en beslisregels	29
BIJLAGE V	Lijst geraadpleegde documenten	33
BIJLAGE VI	Overzicht auditteam	35

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool Leiden
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Nog niet bekend
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	HBO Master Jeugdzorg
registratienummer croho	40019
domein/sector croho	Sociaal-agogisch
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	HBO master
graad en titel	Master
aantal studiepunten	60 ec
onderwijsvorm ¹	Competentiegericht onderwijs
locatie	Leiden
relevante lectoraten	Jeugdzorg en Jeugdbeleid, Ouderschap en Ouderbegeleiding, LVB en Jeugdcriminaliteit, Residentiële Jeugdzorg, Geestelijke Gezondheidszorg en Talentmanagement
datum audit / opleidingsbeoordeling	3 september 2013

¹ Hieronder worden bijvoorbeeld verstaan: afstandsonderwijs, werkplekgerelateerd onderwijs, flexibel onderwijs, competentiegericht onderwijs of onderwijs voor excellente studenten.

Basisgegevens **hbo-masteropleidingen** deeltijd²

instroom (aantal)	2008	2009	2010	2011
▪ deeltijd	12		11	19
rendement (percentage) ³		2008	2009	2010*
• deeltijd		75		50
Docenten (aantal + fte)	aantal	Fte		
▪ deeltijd	6	1		
Opleidingsniveau docenten (percentage) ⁴	Bachelor	Master	PhD.	
▪ deeltijd		4	2	
docent-student ratio ⁵	1 : 16			
contacturen (aantal) ⁶	1 ^e jaar	2 ^e jaar		
▪ deeltijd	186	186		

* Afhankelijk van of 1 of 2 jarige masteropleiding

² Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordeling 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 11 september 2012

³ Het aandeel van het totaal masterstudenten dat het masterdiploma haalt in de nominale studieduur+ één jaar, zo mogelijk van de laatste drie cohorten

⁴ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

⁵ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁶ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

1. Beoogde eindkwalificaties: goed

De hbo master Jeugdzorg leidt "leading professionals" op voor de jeugdzorg. Dit zijn beroepskrachten die als senior hulpverleners en leidinggevend in staat zijn complexe hulp te verlenen en deze te coördineren.

De hbo master Jeugdzorg is een unieke opleiding met een eigen opleidingsprofiel. De afgestudeerde van de masteropleiding Jeugdzorg heeft de benodigde wetenschappelijke kennis voor de analyse, behandeling en preventie bij complexe hulpverlening. In het opleidingsprofiel is het accent gelegd op het cliëntperspectief. Het profiel is niet gericht op het opleiden van managers in de jeugdzorg. Hiermee positioneert de opleiding zich helder zowel ten opzichte van andere sociaalagogische masteropleidingen als van de HBO masteropleidingen op het terrein van Pedagogiek. In de kritische reflectie is ook het onderscheid met de verwante sociaal-agogische bacheloropleidingen beschreven.

Het auditpanel is van mening dat de opleidingscompetenties, beschreven in drie onderscheiden competentiedomeinen, volledig overeenstemmen met de kennis, de vaardigheden en de houding die nodig zijn voor een 'leading professional' in de jeugdzorg op masterniveau. In studiehandleidingen is per studieonderdeel beschreven welke competenties worden verworven en wat de specifieke leerdoelen zijn. De eisen aan praktijkgericht onderzoek en aan zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve onderzoeksmethodologie zijn expliciet in de competenties opgenomen.

Het auditpanel is van oordeel dat hiermee een consistent raamwerk is gecreëerd voor de, in competentie termen opgestelde, beoogde eindkwalificaties en de daarvan afgeleide leerdoelen.

De opleiding reflecteert steeds op de inhoud, plaats en waarde van de oorspronkelijke eindkwalificaties ten einde deze actueel te houden. Op grond van ervaringen met het verzorgen van het in 2008 ontwikkelde programma, nieuwe opvattingen van het werkveld en ontwikkelingen in dat veld past de opleiding de formulering van eindkwalificaties, waar dat nodig is, aan. De opvattingen van het werkveld spelen bij het actualiseren aantoonbaar een belangrijke rol. Het auditpanel hecht buitengewoon veel waarde aan het reflectief vermogen van de opleiding en aan de open en vruchtbare dialoog met het werkveld. Het auditpanel is dan ook van oordeel dat de eindkwalificaties actueel zijn en goed geborgd.

De opleiding constateert dat de instroom van studenten als gevolg van externe factoren onder druk staat. De opleiding voorziet in 2015 stelselwijzigingen in de Jeugdzorg. Zij zal de gevolgen daarvan voor de eindkwalificaties samen met relevante organisaties door middel van panelgesprekken in kaart brengen. Hierdoor zullen de eindkwalificaties ook in de toekomst zijn geborgd.

Het auditpanel komt voor standaard 1 tot het oordeel goed. Doorslaggevend zijn voor het panel de hechte verankering van onderzoek in de eindkwalificaties en het aangetoonde reflectief vermogen tot actualisatie van de eindkwalificaties. De eindkwalificaties zijn in zeer nauwe afstemming met het werkveld op masterniveau geformuleerd.

2. Onderwijsleeromgeving: goed

Het onderwijsprogramma is systematisch opgebouwd. Sinds 2012 is op grond van onderwijsbeoordelingen en gesprekken met studenten een aangepaste opbouw van het programma ingevoerd. Daarin zijn de programmalijnen en thema's verhelderd. Het auditpanel is van mening dat door de samenhang de opzet in het programma is verbeterd.

De opleiding heeft eigen didactische uitgangspunten ontwikkeld en vastgesteld. De didactiek sluit aan op de praktijk en is gericht op de cliënt. Ook sluiten deze aan bij de doelgroep: volwassen studenten die een baan van tenminste 20 uur in de week in de jeugdzorg hebben. Naar het oordeel van het auditpanel draagt de didactische aanpak bij aan het realiseren van een uitdagende leeromgeving.

Het auditpanel is van oordeel dat onderzoek goed is verankerd binnen de opleiding. Studenten werken gedurende de gehele opleiding aan onderzoeksvaardigheden. Er is een hechte verbinding tussen de opleiding en het lectoraat Jeugd van het cluster Social Work en Toegepaste Psychologie.

Internationale uitwisseling met Vlaanderen en Duitsland is een vast onderdeel van het onderwijsprogramma. Het gebruik van Engelstalige literatuur is bij onderdelen van het programma een vereiste.

Om de relatief hoge studie-uitval terug te dringen kiest de opleiding voor studieadvies in een vroegtijdig stadium en extra begeleiding van langstudeerders. Omdat de uitval in de latere fase van de opleiding voor een belangrijk deel wordt veroorzaakt door het onderzoek, geeft het auditpanel de opleiding in overweging de begeleiding, die vanaf de start plaatsvindt bij het doen van onderzoek en het verwerven van onderzoeksvaardigheden, verder te intensiveren.

Studiebegeleiding is vast onderdeel van het programma. De opleiding is kleinschalig. Opvallend is de rechtstreekse en open communicatie tussen studenten en docenten.

Er is een hecht docententeam. Het docententeam heeft alle vereiste expertise in huis die nodig is voor het verzorgen van het onderwijs en voor het begeleiden van zowel kwantitatief als kwalitatief onderzoek. Vrijwel alle docenten zijn werkzaam geweest in voor de opleiding relevante functies in het werkveld en een aantal combineert het docentschap met werk in de sector. Door participatie van docenten in onderzoek van het lectoraat Jeugd wordt de verbinding met de beroepspraktijk verder versterkt. De opleiding investeert in de deskundigheidsbevordering van de docenten. Alle nieuwe docenten zijn verplicht didactische scholing te volgen.

Voor onderwijs en onderzoek zijn alle benodigde faciliteiten, waaronder een goede mediatheek, beschikbaar.

Het auditpanel komt voor standaard 2 tot het oordeel goed. Het auditpanel is vooral onder de indruk van de kwaliteit van het programma en de didactische opzet daarvan en van de wijze waarop het team van docenten onderwijs en onderzoek verzorgen.

3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties: goed

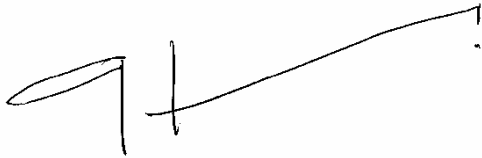
Het auditpanel is van oordeel dat het gehanteerde systeem van toetsing transparant is. Het toetsplan, de studiehandleidingen en richtlijnen voor de toetsing per onderdeel laten zien dat de toetsing is afgestemd op de te verwerven competenties en het te behalen niveau van de verschillende onderdelen. Toetsing van het afstudeerdossier wijst uit of de student alle competenties heeft behaald. Langs deze lijn wordt de toetsing systematisch en op deskundige wijze uitgevoerd.

De opleiding heeft in de kennisontwikkeling van docenten op het terrein van de constructie en het afnemen van toetsen geïnvesteerd. Met ingang van het studiejaar 2013 - 2014 is scholing op het gebied van toetsing voor alle (nieuwe) docenten verplicht. Met het oog op de borging van de kwaliteit van de examens heeft de examencommissie de criteria voor de beoordeling van eindwerken uitgebreid.

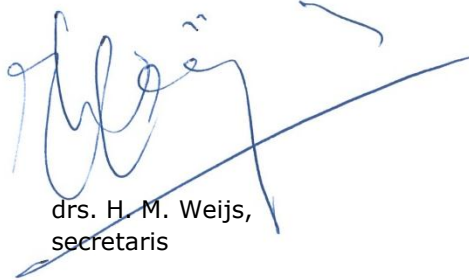
De beoordeling van eindwerken door het auditpanel komt in grote lijn overeen met de beoordeling door de opleiding. Het auditpanel constateert met tevredenheid dat de criteria voor de beoordeling van eindwerken recentelijk verder zijn uitgebreid en aangescherpt.

Uit het bovenstaande blijkt dat de opleiding op zorgvuldige en systematische wijze toetst en beoordeelt. Het niveau van de eindwerkstukken is goed en overstijgt wat van een hbo masteropleiding verwacht mag worden. Het auditpanel geeft standaard 3 dan ook een beoordeling goed.

Den Haag, 4 december 2013

drs. G. J. Stoltenborg,
voorzitter

drs. H. M. Weijs,
secretaris

3. INLEIDING

De hbo master Jeugdzorg is in 2008 van start gegaan. Het is een unieke opleiding: Hogeschool Leiden is de enige aanbieder. De opleiding is specifiek gericht op de jeugdzorg. De opleiding heeft een instroom van werkers in de jeugdzorg die de ambitie hebben zich verder te ontwikkelen tot "leading professional".

Het is een deeltijdopleiding waaraan tot nu toe drie cohorten studenten hebben deelgenomen. Er zijn in totaal 41 studenten met de opleiding gestart. In totaal zijn 20 studenten uit eerste twee cohorten afgestudeerd. De opleiding heeft de intentie in februari 2014 met een nieuw cohort studenten van start te gaan.

De opleiding wordt verzorgd door een kernteam van zes docenten, waaronder een lector en associate lector. De opleiding staat onder leiding van een coördinator.

De opleiding is organisatorisch ondergebracht bij het Cluster Social Work en Toegepaste Psychologie.

Jeugd is een prominent thema binnen het cluster. Hieraan wordt onder meer vormgegeven door middel van het verzorgen van het profiel Jeugdzorgwerker binnen de bacheloropleidingen Sociaal Pedagogische Hulpverlening en Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, het lectoraat Jeugd, het Expertisecentrum Jeugd en de hbo master Jeugdzorg.

Er is binnen het cluster één examencommissie en één toetscommissie die de gemeenschappelijk kaders bepalen voor het toetsprogramma en de toetsing.

Sinds de accreditatie in 2008 heeft de opleiding steeds open gestaan om op basis van bevindingen uit de praktijk de eindkwalificaties up-to-date te houden. Ook zijn werk- en toetsvormen op onderdelen op basis van evaluaties aangepast en verbeterd.

4. OORDELEN OP NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat inhoud, niveau en oriëntatie betreft geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Positionering

De hbo master Jeugdzorg is in 2008 bij Hogeschool Leiden van start gegaan. Het is een unieke opleiding met een eigen profiel. De opleiding bereidt specifiek voor op de beroepsuitoefening als "leading professional" in de jeugdzorg. De afgestudeerde is in staat inhoudelijk leiderschap met algemene leidinggevende vaardigheden te combineren. De afgestudeerde heeft goed zicht op de diversiteit van cliënten. Hij treedt vanuit het cliëntperspectief op bij de uitvoering van het primaire proces van de hulpverlening en de beleidsmatige ondersteuning daarvan. De opleiding heeft in de Notitie "Opbouw van de masteropleiding" de rol van de "leading professional" als inhoudsdeskundige, ontwikkelaar, adviseur en leider uitgewerkt.

Op grond van bovengenoemde kenmerken en gerichtheid onderscheidt het profiel van de hbo master Jeugdzorg zich van andere in de sector voorkomende HBO masteropleidingen: de master Pedagogiek, de master Social Work en de master Health Care & Social Work.

Het auditpanel is van oordeel dat de hbo master Jeugdzorg een heldere plaatsbepaling heeft ten opzichte van genoemde masteropleidingen in het hbo.

Competenties

De 15 competenties hebben betrekking op drie domeinen: "cliëntgericht werken", "werken binnen de organisatie" en "professionalisering".

Door middel van een competentiematrix heeft de opleiding inzichtelijk gemaakt op welke wijze de student in de loop van het onderwijsprogramma zijn competenties verwerft. Voor de verwerving van competenties binnen de domeinen "cliëntgericht werken" en "werken binnen organisatie" is in het eerste studiejaar een belangrijke plaats ingeruimd. In het tweede jaar ligt het accent op competenties uit het domein "professionalisering". Bovendien blijkt uit de matrix dat de student zijn competenties ontwikkelt in verschillende contexten binnen de beroepsuitoefening.

In studiewijzers is per studieonderdeel beschreven welke bijdrage dit studieonderdeel levert aan de ontwikkeling van de competenties van de student en aan het bereiken van de leerdoelen. Met behulp van de competentiematrix en de uitwerkingen in de studiewijzers per studieonderdeel heeft de opleiding een transparant en consistent raamwerk gecreëerd voor de eindkwalificaties, competenties, leerdoelen en toetsing.

Het auditpanel constateert dat de verwerving van competenties met betrekking tot onderzoek een belangrijke plaats inneemt. In elk competentiedomein zijn competenties ten aanzien van onderzoek aan de orde:

- in het domein "cliëntgericht werken": het verder ontwikkelen en toepassen van "evidence based" methoden;

- in het domein "werken binnen organisatie": het leveren van een herkenbare bijdrage aan ontwikkeling, onderzoek en innovatie in de hulpverlening;
- in het domein "professionalisering": het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van de beroepsmethodiek en de wetenschappelijke verantwoording daarvan, het verantwoord beroepsmatig handelen op basis van kennis uit wetenschap en praktijk.

Niveaubepaling

De opleiding gaat ervan uit dat de student zich in het voorafgaande onderwijs en op grond van ervaring als beroepsbeoefenaar zich reeds heeft ontwikkeld tot geoefend professional. Het onderwijsprogramma is zodanig ingericht dat de studenten de stap kunnen zetten van professioneel jeugdzorgwerker naar "leading professional" in de jeugdzorg.

De opleiding heeft tien criteria beschreven aan de hand waarvan de voorbereiding op de beroepsuitoefening als "leading professional" in de jeugdzorg op het niveau van hbo-master is geijkt. Deze hebben betrekking op het kunnen functioneren in complexe zorgsituaties, op de coördinatie van zorg en op het zorgen voor de noodzakelijke communicatie en samenwerking met partners binnen en buiten de jeugdzorg. Daarnaast stelt de opleiding niveaueisen ten aanzien van onderzoek: het werken met "evidence based"-methodieken, het leveren van originele bijdragen in onderzoeksverband, de integratie van concepten uit het theoretisch kader en de toegepaste methoden, de toepassing van statistische methoden voor onderzoek en het gebruik van meer dan één onderzoeksmethode. Ook gelden er niveaueisen ten aanzien van de internationale oriëntatie in de vorm van het gebruik van Engelstalige literatuur en het gebruik daarvan in onderzoek.

Door middel van genoemde tien criteria voor het niveau van de masteropleiding onderscheidt de opleiding zich op transparante wijze van het niveau van de verwante bacheloropleidingen Maatschappelijk Werk en Dienstverlening en Sociaal Pedagogische Hulpverlening.

Het auditpanel is van oordeel dat de competenties van de opleiding volledig overeenstemmen met de kennis, de vaardigheden en de houding die nodig zijn voor een "leading professional" in de jeugdzorg. Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding de competenties voor onderzoek goed verankerd heeft. In de ijking van het niveau heeft de opleiding de eisen ten aanzien van onderzoek een volwaardige plaats gegeven. Ook komt daarin de internationale oriëntatie tot haar recht. In dit verband is het auditpanel van mening dat de opleiding beter kan spreken van het gebruik van "internationale" dan van "Engelstalige" literatuur.

Contacten met het werkveld

Het werkveld onderschrijft in al zijn geledingen het nut van de HBO-master, specifiek gericht op de jeugdzorg. De opleiding luistert goed naar de inhoudelijke wensen van de werkveldcommissie, vertaalt deze wensen in het programma van de opleiding. Er is in het werkveld tevredenheid over de afgestudeerden. Vanaf de start van de opleiding bestaat bij het werkveld grote bereidheid om faciliteiten te bieden ter ondersteuning van onderzoek van studenten op de werkplek.

Tegelijkertijd is sprake van toenemende onzekerheid vanwege behoorlijk ingrijpende inhoudelijke verschuivingen in het veld van de jeugdzorg en, daarmee samenhangend, zich wijzigende posities van jeugdzorgorganisaties. In deze context vindt de opleiding het belangrijk regelmatig te beoordelen of de eindkwalificaties aansluiten bij de inhoudelijke behoefte van de arbeidsmarkt. Zo zijn in 2011 de competenties in het domein van "cliëntgericht werken" aangepast. Het belang van dit aspect is aanzienlijk toegenomen en bovendien is er sprake van andere, nieuwe werkwijzen in het praktijkveld. Naar verwachting zullen vanwege de in 2015 voorziene, majeure stelselwijziging in de jeugdzorg aanpassing van eindkwalificaties en competenties in het domein "werken binnen de organisatie" nodig zijn. Afgestudeerden zullen, nog meer dan nu, moeten leren omgaan met uiteenlopende belangen in een dynamisch veld.

Bij de opleiding en het werkveld bestaat het gezamenlijk besef dat de beperkte financiële middelen voor opleiding en scholing van de huidige jeugdzorgorganisaties en de onzekerheid over de plaats van deze organisaties in het nieuwe stelsel de instroom van de opleiding en onder druk zet.

Om de continuïteit en de inhoudelijke aansluiting te borgen heeft de opleiding het initiatief genomen om panelgesprekken te voeren met jeugdzorgorganisaties.

. De opleiding staat er voor open om op basis van inhoudelijke suggesties het programma te wijzigen en eindkwalificaties aan te passen. Het auditpanel hecht er veel waarde aan dat de opleiding blijk geeft van sterk reflectief vermogen en flexibiliteit. Hierdoor borgt de opleiding naar het oordeel van het auditpanel dat de eindkwalificaties actueel zijn en blijven.

Weging en Oordeel: goed

De hbo master Jeugdzorg heeft een eigen legitieme plaats in het hbo. Deze plaats is inhoudelijk goed gemarkeerd ten opzichte van andere in de sector voorkomende hbo masteropleidingen en in termen van masterniveau ten opzichte van verwante bacheloropleidingen.

De opleiding geeft blijk van een heldere visie op de uitwerking van de eindkwalificaties in de vorm van competenties en de vertaling daarvan in het onderwijsprogramma. Het auditpanel constateert dat onderzoek een prominente plaats inneemt in de eindkwalificaties. De competenties ten aanzien van onderzoek zijn goed beschreven en uitgewerkt in de betreffende studiewijzer.

De competentiematrix en de studiewijzers geven een transparant en consistent beeld van de in competentietermen beschreven eindkwalificaties en leerdoelen overeenkomstig het hbo masterniveau.

Het auditpanel is onder de indruk van het reflectief vermogen en de flexibiliteit van de opleiding. Daardoor is de opleiding in staat te kunnen blijven voorzien in de opleidingsbehoefte op het niveau van HBO master voor het dynamische veld van de jeugdzorg. De goede afstemming met het werkveld zorgt er voor dat het niveau en de inhoud van de opleiding, inclusief de eindkwalificaties, geborgd zijn en blijven.

Op basis van de weging van bovengenoemde elementen komt het auditpanel tot het oordeel "goed" voor standaard 1.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Structuur van het programma

De onderwijsleeromgeving van de hbo master Jeugdzorg is ingericht in lijn met de visie van Hogeschool Leiden 2012 - 2016 "Passie, talent en menselijke maat" en met de onderwijsvisie van het Cluster Social Work en Toegepaste Psychologie. Het onderwijs speelt in op de ambities van de student. In de loop van het onderwijsprogramma is de student steeds beter in staat het leerproces zelf te bewaken en is er minder structuur nodig. Er is een grote diversiteit aan leervormen. Er zijn ruime mogelijkheden voor tussentijdse toetsing en feedback.

Het onderwijsprogramma sluit nauw aan bij de beroepspraktijk van de studenten in de jeugdzorg. Dat wil zeggen dat studenten tijdens de opleiding hun praktijk methodisch en onderzoeksmatig leren analyseren en op grond daarvan nieuwe kennis en inzichten verkrijgen.

Het onderwijsprogramma is als volgt opgebouwd.

Er zijn vijf programmaonderdelen: Helpen bij Opvoeden en Opgroeien, Recht/Ethiek, Beleid en Organisatie, Onderzoek en Methodenleer, Teamcoaching/Studiebegeleiding.

Het eerste en tweede studiejaar van de opleiding zijn verschillend georiënteerd: het eerste studiejaar is gericht op het primaire proces van de hulpverlening, het tweede studiejaar op het ontwikkelen van overzicht en het toepassen van verschillende perspectieven in complexe hulpverlening en de organisatie daarvan.

Het programma in beide studie jaren is opgebouwd uit vier onderwijsblokken. Elk onderwijsblok heeft een eigen thema. De thema's van de onderwijsblokken in het eerste jaar zijn: de vraag naar jeugdzorg, methodisch werken bij opvoedingsproblemen en bij gedrags- en ontwikkelingsproblemen, samenwerken. De thema's van de onderwijsblokken in het tweede jaar zijn: de effectieve professional en de cliënt, internationale vergelijking en uitwisseling, de "leading professional" in de jeugdzorg en ondernemerschap en innovatie in de jeugdzorg. De thematische opbouw over de twee studie jaren sluit aan op de zich wijzigende oriëntatie in de opbouw van het programma.

In alle blokken van het eerste en tweede jaar wordt het programma Onderzoek en Methodenleer gegeven. Dat geldt ook voor het programma Teamcoaching.

Het auditpanel is van oordeel dat het programma systematisch en samenhangend is opgezet. Bij zijn beoordeling van het onderwijsprogramma heeft het auditpanel nadrukkelijk de vraag betrokken of sprake is van voldoende diepgang: krijgen studenten voldoende theoretische basis aangereikt op het vakgebied en hebben zij kennis kunnen nemen van de daarvoor geijkte vakliteratuur? Uit de antwoorden, die tijdens het locatiebezoek zijn gegeven, blijkt dat de theoretische basis tot stand komt door het stimuleren van kritische reflectie in het kader van onderzoek, door de diepgang van de literatuur en door de toepassing van verschillende benaderingen voor het oplossen van praktijkvraagstukken.

Het auditpanel is van mening dat op deze wijze de breedte en diepgang van het programma goed zijn geborgd.

Didactische aanpak

De opleiding heeft uitgangspunten geformuleerd voor de didactische vormgeving. Op basis daarvan heeft de opleiding gekozen voor een didactische aanpak, bestaande uit vier componenten.

- de conceptuele component: leren door analyseren;
- de vaardighedencomponent: leren door te doen;
- de samenwerkingscomponent: leren van anderen;
- de reflectieve component: leren door reflectie.

De componenten zijn gericht op het verwerven van voldoende theoretische diepgang, vaardigheden en beroepsmatig handelen als "leading professional".

Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding werkt met een eigen, goed doordacht didactisch concept in een voor de student uitdagende leeromgeving.

Onderzoek

Onderzoek vormt een wezenlijk onderdeel van de opleiding.

Tijdens de opleiding leren de studenten zelfstandig praktijkgericht onderzoek te doen en de resultaten van het onderzoek te verwoorden in een onderzoeksverslag.

Aangezien er grote verschillen bestaan in de bagage van instromende studenten, waar het gaat om kennis en ervaring op het gebied van onderzoek, is er de mogelijkheid voorafgaand aan de opleiding een toets te doen. De voorbereiding op en het afleggen van de toets bieden de student de gelegenheid zijn basiskennis over onderzoeksmethodologie op te frissen.

In het eerste studiejaar leert de student alle aspecten kennen die betrekking hebben op de onderzoekscyclus en doet hij een beperkt praktijkgericht onderzoek met een eenvoudige onderzoeksvraag. In het tweede studiejaar voert de student een volwaardig onderzoek uit op masterniveau. De vraagstelling heeft betrekking op een praktijkprobleem ten aanzien van het methodisch handelen in de beroepspraktijk. In zijn onderzoek kan de student zowel methoden voor kwantitatief onderzoek, kwalitatief onderzoek als methoden voor actieonderzoek gebruiken.

Binnen het onderzoek komen twee perspectieven naar voren, die inhoudelijk aansluiten bij de competentiedomeinen van de opleiding:

- onderzoek wordt gedaan in cliëntperspectief: het onderzoek en de onderzoeksvragen zijn gericht op de ondersteuning van het herstel en de opvoeding van de cliënt zelf.
- onderzoek vindt plaats in het perspectief van de professionalisering van medewerkers: het onderzoek en de onderzoeksvragen zijn gericht op beïnvloedingsprocessen tussen kinderen, ouders en hulpverleners en de normatieve kaders van het werken in de organisatie van de jeugdzorg en de eisen die de samenleving daaraan stelt.

De geschetste perspectieven voor onderzoek maken een natuurlijke verbinding mogelijk met de lectoren, die bij het lectoraat Jeugd zijn ondergebracht. Dit zijn:

- het lectoraat Jeugdzorg en Jeugdbeleid, waarin onderzoek wordt gedaan naar de wijze waarop ouders en kinderen betrokken kunnen worden bij een veilige en professionele hulpverlening;
- het lectoraat Residentiële Jeugdzorg waarbinnen het onderzoek is gericht op de beleving van het leef-, leer- werkklimaat van kinderen en medewerkers in de residentiële zorg;
- het lectoraat Ouderschap en Ouderbegeleiding dat onderzoek verricht naar behoeften, belevingen en uitrusting van ouders en het bieden van ondersteuning aan ouders;
- het lectoraat Licht verstandelijke beperking en Jeugdcriminaliteit dat kennis ontwikkelt met het oog op de begeleiding van jongeren met een lichte verstandelijke handicap.

Uit het panelgesprek met lectoren is naar voren gekomen dat er een hechte band met de opleiding bestaat en dat de lectoren zeer betrokken zijn bij de hbo master Jeugdzorg. Zij leveren rechtstreekse bijdragen aan het onderwijs, bij voorbeeld in de vorm van de ontwikkeling van modules, het verzorgen van het startcollege van een programma, het verzorgen van een lessenreeks over een actueel thema of het verzorgen van gastcolleges over het onderzoeksdomein van het betreffende lectoraat.

De opleiding stimuleert dat tweedejaarsstudenten hun onderzoek doen in lopende onderzoeksprojecten van de lectoraten. Dat wil zeggen dat het onderzoek plaatsvindt binnen één van de onderzoeksthema's van de lectoraten en onder begeleiding van een lector.

Het auditpanel is van oordeel dat de lectoraten een belangrijke ondersteunende rol vervullen die ten goede komt aan de relevantie en kwaliteit van het eigen onderzoek van de student.

Internationale dimensie

Internationale vergelijking en uitwisseling is het thema van het tweede onderwijsblok in het tweede studiejaar. Door middel van uitwisselingsprogramma's met Duitsland en Vlaanderen worden studenten zich bewust van verschillen in de wijze waarop de jeugdzorg is georganiseerd en verschillen in de context waarbinnen de jeugdzorg plaatsvindt.

Aan studenten wordt de eis gesteld dat zij gebruik maken van Engelstalige literatuur en de inhoud daarvan benutten ten behoeve van hun onderzoek.

Het auditpanel is van oordeel dat de aandacht voor internationalisering in het onderwijsprogramma goed tot uitdrukking komt. Het auditpanel beveelt aan de eis ten aanzien van het gebruiken van Engelstalige literatuur om te zetten in het gebruik van internationale literatuur.

Aansluiting en rendement

Bij de toelating toetst de opleiding of de student beschikt over een relevant diploma van een HBO-bacheloropleiding. De motivatie van de student komt aan de orde tijdens een intakegesprek. Ook moet de student beschikken over relevante werkervaring en over een werkplek in de jeugdzorg. Voorafgaand aan de opleiding biedt de opleiding het programma "Verwerking en rapportage van wetenschappelijke teksten" facultatief aan. De student krijgt zo de gelegenheid zijn basiskennis te toetsen en indien nodig bij te spijkeren.

De uitval van negen studenten op een totaal studentenaantal van 41 studenten is fors. De oorzaak hiervan lijkt enerzijds te liggen in de voor deeltijders altijd lastige combinatie van werk, gezin en opleiding en anderzijds in de eisen die het onderzoek in het tweede jaar stelt. De opleiding doet onderzoek naar de mogelijkheden studenten in een vroegtijdig stadium een bindend studieadvies te geven. Ook onderzoekt de opleiding door welke extra maatregelen langstuderende studenten kunnen worden voorkomen.

Vanwege de mogelijke uitval door de zware eisen die aan het onderzoek worden gesteld, beveelt het auditpanel aan in de begeleiding van de student direct vanaf binnenkomst de nadruk te leggen op het doen van onderzoek en het verwerven van onderzoeksvaardigheden.

Studiebegeleiding

De docent en de studiebegeleider geven op verzoek van de student studiebegeleiding. Groepsbegeleiding en individuele begeleiding vindt daarnaast plaats in het programma (team)coaching en supervisie. Tijdens de studiebegeleiding leren studenten reflecteren op hun functioneren in de beroepspraktijk. Zo krijgen zij ook inzicht in hun competentieontwikkeling ten aanzien van samenwerken en collegiale ondersteuning.

Het auditpanel constateert dat de opleiding werkt met een op de doelgroep afgestemde aanpak van studiebegeleiding. De aanpak sluit aan bij het praktijkgerichte karakter van de opleiding.

De begeleiding van studenten is gedurende de gehele opleiding goed ingebed in het onderwijsprogramma.

Uit de gesprekken met docenten en studenten komt naar voren dat het onderling contact open en laagdrempelig is. Dit borgt naar het oordeel van het auditpanel de kwaliteit van de studiebegeleiding.

Personeel

De omvang van de personeelsformatie van de opleiding is 1 FTE. Met gemiddeld 16 studenten komt de docent-student ratio daarmee uit op 1:16. De omvang van de formatie wordt bepaald door het Cluster Social Work en Toegepaste Psychologie.

Het docententeam is beperkt van omvang. De opleiding is zich bewust van de risico's ten aanzien van kwetsbaarheid. De kwetsbaarheid wordt echter deels opgevangen door de hechte verbinding die er bestaat tussen het onderwijsprogramma en de activiteiten van eerder genoemde lectoraten. Lectoren verzorgen onderdelen van het programma. Voorts wordt de kwetsbaarheid gereduceerd doordat docenten van de hbo master Jeugdzorg veelal ook werken bij één of meer van de bacheloropleidingen Maatschappelijk Werk en Dienstverlening, Sociaal Pedagogische Hulpverlening en Management in de Zorg.

Het auditpanel heeft gesproken met alle zes docenten van het kernteam.

Uit de gesprekken blijkt dat het kernteam de opleiding gezamenlijk draagt. Het auditpanel constateert dat er een hecht kernteam staat voor de verdere ontwikkeling van de opleiding en voor de gezamenlijke aanpak van aandachtspunten, zoals de relatief forse uitval. De docenten staan in verbinding met de praktijk: een aantal van de docenten heeft een werkring in de beroepspraktijk van de jeugdzorg en vrijwel alle gastdocenten werken in de sector. Door verplichte didactische scholing en scholing op het terrein van toetsconstructie en toetsafname investeert de opleiding in het op peil houden van de deskundigheid van docenten.

Voorzieningen

Tijdens het bezoek heeft het auditpanel een rondgang gemaakt langs de onderwijsruimtes en computerwerkplekken voor studenten. Het auditpanel is van oordeel dat deze voorzieningen voldoen aan de eisen voor eigentijds onderwijs. De mediatheek heeft goede ontsluitingsmogelijkheden voor het gebruik van onderzoeksliteratuur op het terrein van jeugdzorg.

Weging en Oordeel: goed

Het programma is goed gestructureerd. Het kent een heldere, samenhangende opzet voor het eerste en twee studiejaar. De diepgang is goed geborgd.

Het auditpanel heeft waardering voor de eigen didactische visie en de uitwerking daarvan in een concreet didactische aanpak.

Naar het oordeel van het auditpanel is onderzoek een centraal, geïntegreerd onderdeel van het programma. Onderzoek wordt zowel uitgevoerd in het eerste studiejaar als in het tweede studiejaar. Onderzoek vindt plaats in cliëntperspectief en in professionaliseringsperspectief en is daarmee inhoudelijk goed verankerd in het programma als geheel.

Er is een uitstekende verbinding met de lectoraten en lectoren die inhoudelijk bijdragen aan het onderwijsprogramma.

De door de opleiding gekozen aanpak voor studiebegeleiding sluit goed aan bij de doelgroep van volwassenen die een praktijkgerichte opleiding volgen. Om uitval te voorkomen doet het auditpanel de aanbeveling in de studiebegeleiding van de student vanaf de start van de opleiding de nadruk te leggen op onderzoeksvaardigheden.

De omvang van de opleiding in termen van studentenaantallen en personeelsformatie is gering. De opleiding gaat goed om met de daarmee samenhangende risico's ten aanzien van de kwetsbaarheid.

Er is verplichte en goed toegesneden scholing voor de docenten op het terrein van didactiek en toetsing.

Op basis van het bovenstaande komt het auditpanel tot het oordeel "goed" voor standaard 2.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Toetsing en beoordeling Bevindingen

De uitgangspunten voor toetsen zijn op het niveau van de hogeschool vastgesteld. In het "Toetshandboek en begrippenlijst Hogeschool Leiden" (2009) zijn de uitgangspunten in de vorm van handreikingen voor de docent uitgewerkt. Zo zijn criteria opgenomen voor validiteit en betrouwbaarheid en de daarbij behorende checklists. Ook bevat het Toetshandboek aanbevelingen voor de werkwijze die het beste kan worden toegepast bij het construeren en evalueren van toetsen. Elke opleiding van de hogeschool dient voor elk studiejaar een toetsplan op te stellen.

De hbo master Jeugdzorg werkt met studiehandleidingen per onderwijseenheid die in lijn met de centrale richtlijnen voor toetsing zijn opgesteld. In de studiehandleidingen wordt aangegeven welke competenties en leerdoelen worden getoetst en welke toetsvormen worden toegepast.

Het afstudeerdossier bestaat uit drie toetsen:

- de opdracht van blok 7: het schrijven van een advies of verbeterplan aan de hand van een concrete casus;
- het portfolio dat de student tijdens de gehele opleiding bijhoudt en het portfoliogesprek;
- het praktijkonderzoek, dat in het tweede studiejaar is geprogrammeerd.

Aan de hand van de toetsing van het afstudeerdossier laat de student zien dat hij alle competenties heeft verworven. Het afstudeerdossier bestaat uit een onderzoeksverslag en presentatie.

De opleiding stimuleert het integrale toetsen. Naar de opvatting van de opleiding sluiten vormen van integrale toetsen beter aan bij de complexe situaties waar de afgestudeerde in zijn beroepspraktijk mee te maken heeft.

Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding voor de toetsing een transparante werkwijze heeft, die zorgvuldig en systematisch wordt toegepast.

Het uitgangspunt van de opleiding is dat docenten zelf de toetsen ontwikkelen. Bij de toetsing wordt het vierogen principe toegepast. Docenten treden op als (mede) beoordelaar bij de toetsing. De te construeren toetsen moeten voldoen aan eisen ten aanzien van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie.

De opleiding investeert verder in de kennisontwikkeling van docenten op het terrein van toetsconstructie en het afnemen van toetsen opdat docenten in staat zijn hieraan op deskundige wijze uitvoering te geven. Voor alle docenten is met ingang van het studiejaar 2013 - 2014 de opleiding "Pedagogisch Didactische Vaardigheden" of de interne scholing "Toetsconstructie" verplicht.

Er is één examencommissie voor alle opleidingen van het Cluster Social Work en Toegepaste Psychologie. De specifieke deskundigheid van de hbo master Jeugdzorg is vertegenwoordigd in de examencommissie. In opdracht van de examencommissie ondersteunt de toetscommissie de opleiding met het oog op de optimalisering van de validiteit en transparantie van de toetsing.

Met het oog op de borging van de kwaliteit van de examens heeft de examencommissie een aantal kwaliteitsvoorschriften gegeven. Zo heeft de examencommissie de criteria voor de beoordeling van eindwerken verder aangescherpt.

Het auditpanel is van mening dat de examencommissie goed functioneert. De toetscommissie biedt effectieve ondersteuning aan het kernteam.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

De opleiding heeft helder aangegeven welke eindkwalificaties en competenties door middel van het eindwerk in de vorm van advies of verbeterplan, portfolio en praktijkonderzoek getoetst worden en welke criteria daarvoor worden gebruikt. Het toetsen van het portfolio gebeurt aan de hand van een checklist en een gesprek. In de studiehandleiding Onderzoek is het verband tussen competenties, leerdoelen en programma uitgewerkt.

Ter ondersteuning van de beoordeling van eindwerken op basis van het vierogen principe is in sommige gevallen gebruik gemaakt van een onafhankelijke beoordeling door deskundigen van de Universiteit van Amsterdam. De opleiding heeft voorts het voornemen externe deskundigen uit het werkveld als gecommiteerden deel te laten nemen aan de eindgesprekken.

Eindwerken

Er zijn 15 eindwerken beoordeeld door het auditpanel.

Het auditpanel acht de eindwerken, zowel inhoudelijk als methodologisch, op het niveau van een hbo-master. Er wordt goed gebruik gemaakt van Nederlandse en internationale literatuur.

Het auditpanel constateert dat, de beoordeling door de leden van het panel in grote lijnen overeenkomt met de beoordeling die door de opleiding is gegeven.

Het door de opleiding gebruikte format voor de beoordeling van eindwerken is onlangs uitgebreid en aangescherpt. Hierdoor wordt de beoordeling op de criteria voor de methodologische verantwoording, zoals de probleemstelling, het theoretisch kader en het literatuur onderzoek, de methode van onderzoek en de verantwoording van onderzoeksresultaten, beter zichtbaar. De aanscherping van het beoordelingsformulier stemt tot tevredenheid, aangezien hiermee meer inzicht is ontstaan in de afwegingen die ten grondslag liggen aan de beoordeling van de eindwerken.

Weging en Oordeel: goed

De door de studenten te verwerven competenties worden transparant en systematisch getoetst.

Het auditpanel heeft waardering voor het gehanteerde raamwerk waardoor de afstemming van de toetsing op de te verwerven competenties en leerdoelen en op het te behalen masterniveau goed is geborgd.

Ook vindt het auditpanel het waardevol dat de opleiding criteria, die van toepassing zijn bij de beoordeling van eindwerken, heeft uitgebreid en aangescherpt. De criteria sluiten aantoonbaar aan bij de competenties en leerdoelen.

Het auditpanel constateert dat de examencommissie er goed in slaagt de kwaliteit van de examinering te borgen. Het auditpanel vindt het een positief punt dat de toetsingscommissie het kernteam waar nodig concrete ondersteuning biedt ten behoeve van de toetsing en het toetsbeleid van de opleiding.

Op basis van het bovenstaande komt het auditpanel tot het oordeel "goed" voor standaard 3.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het oordeel van het auditpanel over de opleiding is positief. Dit komt tot uitdrukking in de beoordeling "goed" op de drie standaarden. In dat licht beoordeelt het auditpanel ook de opleiding als geheel "goed".

De hbo master Jeugdzorg is in 2008 gestart.

De opleiding heeft zich binnen de kaders van Hogeschool Leiden geheel zelfstandig ontwikkeld tot een in Nederland unieke en door het werkveld gewaardeerde opleiding. De opleiding heeft een eigen profiel dat inhoudelijk is uitgewerkt in een consistent raamwerk van eindkwalificaties, competenties en specifieke leerdoelen per studieonderdeel.

De ontwikkelde didactische aanpak is goed aangepast aan de doelgroep van volwassen studenten met praktijkervaring in de jeugdzorg. De toetsing vindt eenduidig en zorgvuldig plaats.

Het auditpanel is onder de indruk van het reflectief vermogen van de opleiding. Periodieke evaluaties van het onderwijs hebben geleid tot zinvolle aanpassingen van de eindkwalificaties en tot verbetering van het onderwijs.

Onderzoek is sterk gepositioneerd binnen het gehele opleidingstraject: tijdens het voortraject waarin studenten hun basiskennis over onderzoek kunnen opfrissen, tijdens het eerste studiejaar en het tweede studiejaar. Het programma wordt afgesloten met een eigen, volwaardig masteronderzoek, waarbij directe lijnen met de lectoraten worden gelegd. Het auditpanel is tevreden met de recente aanscherping van de beoordelingscriteria voor de eindschrijving/ onderzoek.

De hbo master Jeugdzorg is een kleine opleiding. Een hecht deskundig kernteam is verbonden aan de beroepspraktijk en aan verwante bacheloropleidingen van de hogeschool. Er is een sterke betrokkenheid en inbreng van lectoren. Door deze aanpak borgt de opleiding de continuïteit en de beschikbaarheid van relevante expertise op het vakgebied en op het terrein van onderzoek.

6. AANBEVELINGEN

1. Ter versterking van de internationale oriëntatie is - naast het gebruik van internationale literatuur - het standaard opnemen van een Engelstalige samenvatting in het onderzoeksverslag aanbevelenswaardig.
2. Om het studiesucces te verbeteren is het aan te bevelen de student vanaf de aanvang van de studie intensief en gericht te begeleiden bij het doen van onderzoek en het verwerven van onderzoeksvaardigheden. Hieraan kan bijvoorbeeld worden vormgegeven door de student reeds in het eerste jaar voorbereidende activiteiten te laten verrichten voor zijn afstudeeronderzoek, zoals het opstellen van een plan van aanpak.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hbo-masteropleiding Jeugdzorg deeltijd Hogeschool Leiden	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde eindkwalificaties	goed
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	goed
Standaard 3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	goed
Algemeen eindoordeel	goed

BIJLAGE II Opleidings specifieke eindkwalificaties

Notitie opbouwmasteropleiding Jeugdzorg, 2008

De competenties zijn tot stand gekomen na bestudering van bestaande functie- en taakbeschrijvingen in de Jeugdzorg op het niveau van de teamleider. In overeenstemming met de indeling die door het hoger sociaal agogisch onderwijs wordt gehanteerd zijn de competenties beschreven op drie niveaus; de hulpverlening aan de cliënt, werken binnen een organisatie en de ontwikkeling van de hulpverlener als professional.

1. Clientgericht werken

1.1

In dialoog met de cliënt, voor de cliënt belangrijke anderen en deskundigen kunnen onderzoeken, ontwerpen, uitvoeren, evalueren en bijstellen van een hulpverleningsaanbod, gebruikmakend van verschillende invalshoeken, methodes en disciplines in complexe situaties.

1.2

Kunnen nemen van weloverwogen beslissingen in situaties waarin niet alle informatie voorhanden is.

1.3

In dialoog met cliënt, voor de cliënt belangrijke anderen en hulpverleners effectief en efficiënt kunnen communiceren over het hulpverleningsaanbod dat gerelateerd is aan doorgaans complexe situaties.

1.4

Verder kunnen ontwikkelen en aanpassen van bestaande (*evidence based* en *practice based*) methoden aan nieuwe inzichten, waarbij zo nodig een innovatieve en creatieve handelswijze wordt gehanteerd.

1.5

Hulpverlening kunnen bieden aan een diversiteit van doelgroepen en daarbij recht doen aan de eigenheid van de cliënt, rekening houdend met diens religieuze, culturele en sociale achtergrond.

1.6

De geldende de wet- en regelgeving is geïntegreerd in het eigen professioneel handelen.

1.7

Werken op basis van een wisselwerking tussen de eigen praktijk en het relevante beleid van de overheid en de eigen instelling.

2. Werken binnen de organisatie

2.1

Samenwerken met collega's en zich in samenwerkingsverbanden positioneren als initiatiefrijk vertegenwoordiger van de eigen organisatie, ten einde samenwerkingsmogelijkheden en ketenafspraken te realiseren.

2.2

Een herkenbare bijdrage leveren aan het instellingsbeleid, verantwoordelijkheid nemen en leiding en/of begeleiding geven aan collega's en anderen in het veld.

2.3

Een herkenbare bijdrage leveren aan onderzoek, ontwikkeling en innovatie van hulpverlening in de eigen instelling vanuit een regionale, nationale en/of internationaal geïnspireerde visie op jeugdzorg en jeugdbeleid.

2.4

Inzicht hebben in de wijze waarop vernieuwing van het hulpaanbod in de jeugdzorg tot stand komt en van daaruit proactief kunnen bijdragen aan een effectieve vernieuwing.

3. Professionalisering

3.1

Een bijdrage leveren aan de ontwikkelingen van de beroepsmethodiek en de wetenschappelijke verankering daarvan, door onder meer praktijkgestuurd onderzoek te verrichten, praktijktheorieën te ontwikkelen, onderzoeken te beoordelen en nieuwe vragen en ontwikkelingen te beschouwen op de consequenties voor bestaand beleid en bestaande methodieken.

3.2

Kritisch reflecteren op eigen en andermans beroepsmatig handelen, houding en motivatie vanuit theoretische en normatieve kaders.

3.3

De eigen loopbaan sturen en vormgeven door actief gebruik te maken van de mogelijkheden die de studie, de organisatie en het werkveld bieden om de eigen deskundigheid verder te ontwikkelen.

3.4

De student kan zijn handelen verantwoorden, waaronder alles valt dat te maken heeft met onderbouwen van het denken, analyse, besluiten en handelen op basis van actuele kennis uit wetenschap en praktijk.

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma

Notitie opbouwmasteropleiding Jeugdzorg 2008

De master opleiding Jeugdzorg bestaat uit vijf onderling samenhangende programma's.

De programma's zijn:

- Helpen bij Opvoeden en Opgroeien
- Recht/Ethiek
- Beleid en Organisatie
- Onderzoek en Methodenleer
- (Team)coaching

De twee jaar van de opleiding zijn verdeeld in 8 perioden van elk ongeveer 10 weken. In iedere periode staat een context centraal, die terugkomt in met name de programma's Helpen bij Opvoeden en Opgroeien, Recht/Ethiek en Beleid en Organisatie.

Onderzoek en methodenleer heeft een eigen dynamiek en sluit niet aan bij de contexten.

Het onderdeel (Team)coaching sluit niet direct aan bij de contexten maar omdat er gebruik wordt gemaakt van de casuïstiek van de studenten komt deze wel aan de orde.

De lesroosters van de hogeschool zijn ingedeeld in 4 perioden per schooljaar (september tot en met augustus). De perioden van de masteropleiding vallen samen met deze perioden, maar de nummering verschilt, omdat de opleiding in het tweede jaar doornummert (5 t/m 8) en de opleiding in februari kan beginnen.

Dit heeft geleid tot de volgende actuele opbouw.

1e jaar:

1. De vraag naar jeugdzorg (micro- en macroniveau, trends en achtergronden)
2. Methodisch werken bij opvoedingsproblemen (aanpak kindermishandeling, kinderbescherming)
3. Methodisch werken bij gedrags- en ontwikkelingsproblemen (jeugdcriminaliteit, verslaving, psychiatrie, ontwikkelingsproblemen)
4. Samenwerken, overdragen en afsluiten.

2e jaar:

5. De effectieve professional en de cliënt
6. Internationale vergelijking en uitwisseling
7. De 'leading professional' in de jeugdzorg
8. Ondernemerschap en innovatie in de jeugdzorg

De eerste vier perioden sluiten aan bij het primair proces van de hulpvraag/de start van de hulp; de uitvoering (periode 2 en 3) en de afsluiting inclusief de overdracht van de zorg naar andere instanties of sectoren. In het eerste jaar ligt er een accent op vakinhoudelijke verdieping, kennis van methoden en methodisch werken. Ook in dit eerste jaar wordt echter wel voldoende aandacht besteed aan het overheidsbeleid en de gevolgen van dat beleid voor de praktijk en aan organisatie en management, als onmisbare elementen om leiding te kunnen geven aan een praktijk van professionele zorg voor jeugd.

In de tweede vier perioden vindt verbreding plaats naar de effectieve professional en de cliënt. Er vindt verdieping plaats van leiding geven, organisatie, innovatie en ondernemerschap. Het tweede jaar is daarmee sterker gericht op leidinggeven en (midden)management.

BIJLAGE IV Programma, werkwijze en beslisregels

Programma Master Jeugdzorg Hogeschool Leiden

Locatie: Zernikedreef 11 Leiden

Datum: 3 september 2013

Tijd	Lokaal		Gespreksonderwerpen
08.15 – 08.30	F.2.023	Nico van Tol (clusterdirecteur) Marja Dekker (coördinator master Jeugdzorg) Auditteam: Hans Stoltenborg (voorzitter) Harry Weijs (secretaris) Rudi Roose (lid auditteam) Martine Noordegraaf (lid auditteam) Janneke Kuiken (studentlid auditteam)	Inloop en ontvangst
08.30 – 09.15			Intern overleg auditteam
09.15 – 10.00	F.2.023	Managementpanel Nico van Tol (clusterdirecteur) Marja Dekker (coördinator master Jeugdzorg)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> eigenheid opleiding – ambities - hbo-niveau - relatie beroepenveld – internationalisering - onderzoeksdimensie - beleid en regelgeving
10.00– 11.00	F.2.023	Docentpanel Samenhangende onderwijsleeromgeving Adri van Montfoort (lector en docent Beleid en Organisatie) Marijke van Vugt (docent Helpen bij opvoeden en opgroeien) Peter Bovenkerk (docent Beleid en Organisatie) Wiep Staal (onderwijsmanager en docent Coaching) Peer van der Helm (associate lector en docent Onderzoek en Methodenleer)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> realisatie samenhangende onderwijsleeromgeving - inhoud en vormgeving programma – eigen inkleuring programma - keuze werkvormen – onderzoekslijn – stage - internationale component - beoordelen en toetsen - borging niveau - aansluiting instromers – relatie docenten beroepenveld – eigen deskundigheid docenten - deskundigheidsbevordering/pop - opleidingsspecifieke voorzieningen <i>(met focus op de aandachtspunten vanuit de documentanalyse. In het gesprek gaat het ook om wie de docent zelf is, hoe hij het programma uitvoert, welke contacten hij heeft met het (internationale) werkveld en vakgenoten)</i>
11.15 – 12.00	F.2.023	Lectoraat en praktijkgericht onderzoek Adri van Montfoort (lector Jeugdzorg en Jeugdbeleid) Peer van der Helm (ass. lector Residentiële Jeugdzorg) Carolien Gravesteijn (lector Ouderschap en Ouderbegeleiding) Jaap van der Stel (lector Geestelijke Gezondheidszorg) Paul Kop (lector Talentmanagement)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> positie onderzoek – lectoraat Praktijkgericht onderzoek didactisch concept en werkvormen - toetsing en beoordeling – eindniveau - verbinding werkveld - studeerbaarheid / studielast - internationalisering

Tijd	Lokaal		Gespreksonderwerpen
12.00 - 12.45	F.2.023	Werkveldvertegenwoordiging Sarcar Aseib (Manager FC Teylingereind) Marjan Boertjes (directeur Expertisecentrum WSG) Gerrit Jan Hoogland (Bestuurder Cardea) Robert Vermeiren (directeur Curium-LUMC) Eus Zegers (Teamleider AMK, Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> contacten met opleiding over onder andere: actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld - eigen inkleuring opleiding - onderzoekcomponent - niveau
12.45 - 13.30			Lunch intern overleg auditteam
13.30 - 14.15		Rondleiding voorzieningen en mediatheek en inzien van materiaal	
		Spreekuur docenten en studenten	
14.15 - 15.00	F.2.023	Examen-, toets en kwaliteitscommissie Judie Visser (vz. examencommissie) Renske de Boer (lid examencommissie) Marianne de Koning (lid toetscommissie) Esther Paul (vz kwaliteitscommissie)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> Bevoegdheden en taken examencommissie en toetscommissie - rol in de interne kwaliteitszorg toetsing - resultaten - onderwijsevaluaties - maatregelen ter verbetering <i>(met focus op de aandachtspunten vanuit de documentenanalyse)</i>
15.00 - 16.00	F.2.023	Studenten / alumni Marjanne van Esveld (cohort 2010 - 2012) Annemarie van de Ruit (cohort 2010 - 2012) Lizette van der Giessen (cohort 2011 - 2013) Tjitske van Meeuwen (cohort 2011 - 2013)	<u>Gespreksonderwerpen:</u> kwaliteit en relevantie programma - studeerbaarheid - aansluiting - toetsen en beoordelen - kwaliteit docenten - opleidings specifieke voorzieningen - eigen producten - functioneren in de praktijk
16.00 - 16.15	F.2.023		Intern overleg: bepaling pending issues; inzien van materiaal
16.15 - 16.30			Pending issues
16.30 - 17.15			Intern overleg: bepaling beoordeling
17.15	F.2.023	Alle gesprekspartners en genodigden	Terugkoppeling voorlopige beoordeling
17.45		Afsluitende borrel voor alle betrokkenen	

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende deeltijd opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 22 november 2011. Daarin staan de standaarden vermeld waarop een Evaluatiebureau zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan een Evaluatiebureau moet bepalen of de basiskwaliteit van die opleiding als voldoende kan worden beoordeeld.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditteam zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de(voltijd- en deeltijd) variant(en).

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditteam geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Verantwoording keuze gesprekspartners

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Het oordeel van het auditteam vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 22 november 2011'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de basiskwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde standaarden voor basiskwaliteit.

Beperkte opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 3 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste twee standaarden als 'goed' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste twee standaarden als 'excellent' worden beoordeeld; waaronder in elk geval standaard 3.

BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten, conform richtlijn van de NVAO

- Kritische reflectie Master Jeugdzorg, 5 juli 2013.
- Opbouw van demasteropleiding Social Work voor de Jeugdzorg (april 2012) (bevat domeinspecifiek referentiekader en schematisch programmaoverzicht).
- Studiehandleidingen van de master Jeugdzorg (stand van zaken juni 2013) (bevatten inhoudsbeschrijvingen (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van eindkwalificaties, leerdoelen, werkvorm(en), wijze van toetsing, docent(en), studiepunten en literatuur):
 - a Hulp, blok 1, 2 en 3 (nieuw);
 - b Recht, blok 1, 2 en 3 (nieuw);
 - c Beleid, blok 1, 2 en 3 (nieuw);
 - d Helpen bij Opgroeien en Opvoeden, blok 4 (oud);
 - e Recht en Ethiek, blok 4 (oud);
 - f Beleid en Organisatie, blok 4 (oud)
 - g Onderzoek, blok 1 t/m 8 (nieuw);
 - h Coaching, blok 1 t/m 4 (nieuw);
 - i Hulp, Recht, Beleid, blok 5 (oud);
 - j Hulp, Recht, Beleid, blok 6 (oud);
 - k Hulp, Recht, Beleid, blok 7 (nieuw);
 - l Hulp, Recht, Beleid, blok 8 (nieuw);
 - m Coaching, blok 5 t/m 8 (nieuw).
- Onderwijs- en examenregeling Master Jeugdzorg 2012-2013.
- Overzicht personeel Master Jeugdzorg (juni 2013) met naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid.
- Overzicht van alle afstudeerwerken van de afgelopen vier jaar.
- Toetshandboek en begrippenlijst Hogeschool Leiden (projectgroep toetsing, juli 2009).
- Overzicht van de contacten met het werkveld. Verslag werkveldcommissie.
- Inhoudelijke en strategische verkenning Master Jeugdzorg (Verwey Jonker Instituut, 2007)
- Competentiematrix Master Jeugdzorg.
- Actieplan professionalisering jeugdzorg (2010).
- Onderwijsvisie cluster Social Work en Toegepaste Psychologie.
- Instellingsplan Hogeschool 2012 - 2016.
- Organigram instelling / Organigram opleiding.
- Samenvatting en analyse recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie.
- Documentatie over student- en docenttevredenheid.
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Door het panel te bepalen representatieve selectie van (15) afstudeerwerkstukken van de afgelopen twee jaar met beoordelingscriteria en normering.

Overzicht van 15 afstudeerwerkstukken

Studentnummer: 1056579, jaar van afstuderen: 2012;
Studentnummer: 1061054, jaar van afstuderen: 2010;
studentnummer: 1058812, jaar van afstuderen: 2012;
Studentnummer: 1057063, jaar van afstuderen: 2010;
Studentnummer: 1057365, jaar van afstuderen: 2012;
Studentnummer: 1077389, jaar van afstuderen: 2012;
Studentnummer: 1073916, jaar van afstuderen: 2013;
Studentnummer: 1072876, jaar van afstuderen: 2013;
Studentnummer: 1074759, jaar van afstuderen: 2013;

Studentnummer: 1071656, jaar van afstuderen: niet bekend;
Studentnummer: 1056448, jaar van afstuderen: 2012
Studentnummer: 1056651, jaar van afstuderen: 2010;
Studentnummer: 1057242, jaar van afstuderen: 2012;
Studentnummer: 1057252, jaar van afstuderen: 2013;
Studentnummer: 1070321, jaar van afstuderen: 2013.

BIJLAGE VI Overzicht auditteam

Samenstelling, korte functiebeschrijvingen en onafhankelijkheidsverklaringen van voorzitter, leden en secretaris.

Op 21 augustus 2013 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het panel voor de hbo-master Jeugdzorg van Hogeschool Leiden nummer 001975.

Overzicht panelleden

Naam	Rol (voorzitter / lid / studentlid)	Domeindeskundige (ja / nee)
De heer drs. G.J. Stoltenborg	Voorzitter	Nee
De heer dr. R. Roose	Lid	Ja
Mevrouw dr. M. Noordegraaf	Lid	Ja
Mevrouw J. Kuiken	Student-lid	Ja

III Secretaris/Coördinator

Naam	Rol	
De heer drs. H.M. Weijs	Secretaris	Gecertificeerd

IV Korte functiebeschrijvingen panelleden

1	De heer Stoltenborg is senior adviseur bij Hobéon en treedt veelvuldig op als voorzitter bij accreditatieonderzoeken van hbo-master en hbo-bacheloropleidingen, waaronder ook veel audits in het domein Social Work.
2	De heer Roose is universitair docent aan de Universiteit Gent en aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB).
3	Mevrouw Noordegraaf is lector Jeugd en Gezin en opleidingsdocent aan de Christelijke Hogeschool Ede.
4	Mevrouw Kuiken is student aan de opleiding Master Social Work van de Hogeschool van Amsterdam.

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Drs. G.J. Stoltenborg

is als voorzitter gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Master Jeugdzorg

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Leiden

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

Den Haag

Datum:

15 juni 2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Dr. R. Roose

is als deskundige gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Master Jeugdzorg

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Leiden

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

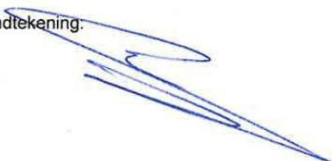
Plaats:

Gent

Datum:

5/7/13

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Mevrouw Dr. M. Noordegraaf

is als deskundige gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Master Jeugdzorg

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Leiden

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Ede

Datum: 9-7-2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

Mevrouw J. Kuiken

is als studentlid gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Master Jeugdzorg

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Leiden

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats:

amsterdam

Datum:

15-7-2013

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

H. M. Weijs

is als secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

HBO Master opleiding Jeugdzorg

aangevraagd door de instelling:

Hogeschool Leiden

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Waddinxveen

Datum: 12 juli 2013

Handtekening:

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl